

Др Борђе МИЛОВИЋ

ПОДАЦИ О УЛОВУ РИБЕ ТРОЈИЦЕ РИБАРА У БАОШИЊИМА У ТОКУ ЈЕДНОГ „ШКУРА“ У ЈУНУ 1770. ГОДИНЕ

Позната је чињеница да се у периоду о којему је овдје ријеч (XVIII вијек) у Боки Которској рибарством бавио знатан број људи из скоро свих (или барем претежног броја) приморских села дуж обале Бококоторског залива.¹⁾ Херцегновско тржиште било је добро снабђевено рибом и — што је посебно интересантно — цијене риби биле су знатно стабилније од цијена других прехранбених артикала. Мијењале су се ријетко и знале су (понекад и за неке врсте риба) остајати непромијењене чак и по пар деценија. Пошто је рибарство у то доба представљало важну привредну грану Боке, то је и трговина свјежом и усољеном рибом морала бити особито жива. Пошто је усољена риба (у оно вријеме када није било никаквих расхладних уређаја), пружала много веће могућности да се дуже очува, да се боље и даље преноси и да се у продавницама излаже продаји на дужи рок (баш као и сухомесната роба), то је усољавање рибе и продаја тако усољене рибе привлачило трговце као врло уносан посао. Наравно, у првом реду овдје су биле заступљене сарделе и сардуни, као врсте рибе којима је Бококоторски залив у оно доба, по свему судећи, јако обиловао. Међутим, није заостајала много ни трговина усољеним јегуљама (а тржиште је обиловало и скоранцом, сухом укљевом са Скадарског језера).²⁾

Подаци које ћемо овдје изнијети нису ни богати ни искувише значајни сами по себи. Међутим, они су врло индикативни јер могу да послуже у извјесном смислу као сонда, која може да нам баци макар и једну уску али снажну зраку свјетла на пита-

¹⁾ Наравно, не смије се изгубити из вида чињеница да су нека од тих села важила као типично рибарска (што би се добрим дијелом могло рећи и за село Баошиње, о којему је овдје ријеч), а друга много мање, док у неким рибарства једва да је и било.

²⁾ О свему овоме детаљније видјети у мом раду (у рукопису): „Неки подаци о трговини рибом на херцегновском тржишту током XVIII вијека“.

ње како се по прилици кретао у то вријеме улов рибе код појединих рибара у Боки. Захваљујући неким сачуваним млетачким документима из 1770. године у могућности смо да дођемо барем до таквог податка. Наиме, дана 30. јуна 1770. године у провидуровој канцеларији у Херцег-Новоме неколико рибара је дало званичне изјаве из којих је видљиво да су само за вријеме тадашњег „шкура“³⁾ у мјесецу јуну 1770. године слиједећи рибари имали овакав улов: Илија Ђуковић из Баошића уловио је 2 барила сардела и 10 барила сардуна, Марко Попов (чије презиме у документу није наведено) уловио је 3 барила сардела и 10 барила сардуна, а Гаврило Маловић — 4 барила сардела и 9 барила сардуна.⁴⁾ Кад се има на уму релативно примитиван начин ондашњег рибарења, мора се закључити да овакав улов није био мали. Најзад, треба узети у обзир да се овдје ради о свега тројици људи из истог села и да овај податак, као што смо у почетку нагласили представља стога само једну врсту „сонде“ за увид у реалне могућности улова у Боки у то вријеме. Имајући на уму мање-више читав Бококоторски залив као риболовно подручје и овакве могућности улова на том подручју, морало би се закључити: да је рибарство у том периоду у Боки пружало реалну шансу једног доста уносног привређивања, па било да су се појединци рибарењем бавили професионално, било пак да им је то стварало само додатна врела прихода уз неко друго стално занимање (као што би била земљорадња или слично).

³⁾ „Шкуро“ — уобичајени израз у Боки Которској (посебно у рибарству) за период када ноћу нема мјесеца. Те тзв. шкуре ноћи или „шкура“ омогућавају лов рибе мрежама уз помоћ свијећа (свијећарице).

⁴⁾ ХА (Херцеговски архив): фасц. ССXXXV/ПУМА (Политичко-управни млетачки архив), лист 180.

Résumé

DÉTAILS DE LA PRISE DE POISSON PAR TROIS PÊCHEURS DE BAOSIC AU COURS D'UNE PÊCHE APPELÉE »ŠKURA« (SOMBRE) AU MOIS DE JUIN 1770.

Dr. Đorđe MILOVIĆ

Au cours du XVIIIème siècle, à Boka la pêche était très développée et le commerce du poisson était très vif. Cependant, à cause du manque de transport, l'impossibilité de garder le poisson frais, la vente étant même prévue pour une période plus longue, le poisson était salé et le commerce florissait.

En premier lieu, il y avait des sardines salées et des »sardunes« (poisson plus petit que la sardine et de la même famille des clupéides) salées aussi, comme espèces de poisson qu'on pêchait abondamment dans le golfe.

L'auteur donne des détails (à la base des documents vénitiens des archives) de la prise de poisson faite par trois pêcheurs de Baošić au cours d'une »škura« au mois de juin 1770. Un des pêcheurs a pris deux barils de sardines et dix de »sardune«, le second a réussi à pêcher trois barils de sardines et dix de »sardune«, quant au troisième, il a réussi à avoir quatre barils de sardines et neuf barils de »sardune«.

Se servant de ces détails comme d'une espèce de sonde, l'auteur tire la conclusion suivante: que la pêche à Boka, à cette époque, donnait des chances sérieuses pour un bon revenu, particulièrement pour les pêcheurs professionnels.